

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH020070
NAZWA OBSZARU Sztolnia w Młotach

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH020070	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Sztolnia w Młotach

1.4. Data opracowania 2004-09	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2007-03
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2009-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2023-10
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 11 września 2023 r. w spr. soo Sztolnia w Młotach (PLH020070)

					Min	Maks		C R V P		Populacja	zachowania	Izolacja	Ogólnie
M	1308	Barbastella barbastellus		w	290	380	i		G	B	B	C	B
M	1308	Barbastella barbastellus		c	100	200	i		M	C	B	C	B

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	25.68
N12	74.32
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Natura 2000 Sztolnia w Młotach PLH020070 zajmuje powierzchnię 12,42 ha i w około 98% pokrywa się z Obszarem Chronionego Krajobrazu Góry Bystrzyckie i Orlickie. Położony jest w województwie dolnośląskim, w centralnej części mezoregionu Gór Bystrzyckich, w miejscowości Młoty. Niniejsze pasmo górskie zbudowane jest w przeważającej części ze skał metamorficznych zaliczanych do metamorfiku Gór Bystrzyckich i Orlickich. Zostało ono wypiętrzone w prekambrze, a jego fragmenty (położone poza opisywanym obszarem) w późniejszych okresach zostały przykryte pokładami piaskowców i skał wapiennych. Gleby badanego terenu charakteryzują się obojętnym lub lekko zasadowym odczynem. Przeważająca część obszaru Natura 2000 Sztolnia w Młotach usytuowana jest w obrębie dolnych partii południowych stoków góry Kuźnicze Zbocze. Na terenie ostoi dominują zbiorowiska leśne, w tym fragmenty kwaśnej buczyny (siedlisko przyrodnicze o kodzie 9110

w całości zlokalizowane jest na gruntach zarządzanych przez PGL LP). Południowy skraj obszaru usytuowany jest w obrębie wąskiego wypłaszczenia doliny rzeki Bystrzyca Łomnicka, w obrębie którego – oprócz cieków – występują zbiorowiska łąkowe (siedlisko przyrodnicze 6510) oraz bardzo młode zbiorowiska leśne, a także niewielki płat łągu zaliczanego do siedliska przyrodniczego 91E0*.

W skład obszaru wchodzi tereny leśne w zarządzie Lasów Państwowych, tereny prywatne w postaci zabudowy zagrodowej oraz tereny związane z budową elektrowni szczytowo-pompowej, na których znajduje się sztolnia, zwana obiegową. Sztolnię tworzy jeden korytarz o długości około 500 m z dwoma bocznymi korytarzami długości około 30 m. Wysokość korytarza wynosi około 5 m. Sztolnia została wykonana we wstępnym etapie budowy elektrowni szczytowo-pompowej, jednak w wyniku długoletniej przerwy w pracach (od lat 80-tych) obiekt ten stał się wyjątkowo ważny dla zimujących nietoperzy. Obecnie jest to jedno z

największych i najważniejszych zimowisk nietoperzy w płd.-zach. Polsce, a w przypadku mopka jedno z ważniejszych w Polsce. Regularnie zimują tutaj też pojedyncze osobniki gacka brunatnego i mrocza posrebrzanego. Kolejne pięć gatunków nietoperzy pojawia się w sztolni incydentalnie. W okresie letnim otoczenie sztolni stanowi żerowisko karlików malutkich i borowców wielkich.

4.2. Jakość i znaczenie

W obszarze PLH020070 zidentyfikowano 2 siedliska przyrodnicze, które uznano jako przedmiot ochrony w obszarze oraz potwierdzono występowanie mopka z ramach dwóch populacji – zimującej i migrującej, który także stanowi przedmiot ochrony w Sztolni w Młotach.

8220 ŚCIANY SKALNE I URWISKA KRZEMIANOWE ZE ZBIOROWISKAMI Z ANDROSACION VANDELII
Siedlisko występuje na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa Bystrzyca Kłodzka - obręb Pokrzywno. Rozległe zgrupowanie skalne występuje w wydz. leśn. 341 i, a mniejsze w wydz. 341 k.

Ocena ogólna C – w tym:

Reprezentatywność – ocena B (dobra), ponieważ występują tu właściwie zachowane zbiorowiska naskalne, które wykształciły się na wychodniach łupków łuszczyczkowych. Wyróżnione tu zbiorowisko roślinne należy do zespołu Hypno-Polypodietum Jurko & Peciar 1963. Oceny wszystkich wskaźników siedliska wskazano jako właściwą.

Powierzchnia względna – ocena C (poniżej 2% krajowych zasobów siedliska).

Stan zachowania - ocena B, z uwagi na fakt, iż stopień zachowania struktury i funkcji zostały ocenione na poziomie II.

9110 KWAŚNE BUCZYNY (LUZULO_FAGETUM)

Siedlisko zinwentaryzowano na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Bystrzyca Kłodzka. Reprezentuje tu ono zespół Luzulo luzuloidis-Fagetum sylvaticae Meusel 1937 i zajmuje część wydzielenia leśnego 341 i oraz całe wydzielenie 341 k.

W trakcie prac terenowych nad zakresem pzo w PUL dla obszaru Sztolnia w Młotach PLH020070 zdecydowano o wyodrębnieniu i wskazaniu fragmentu kwaśnej buczyny (9110) w wydzieleniu leśnym 341 i, dla którego opracowanie fitosocjologiczne wykonane w 2017 roku dla Nadleśnictwa Bystrzyca Kłodzka wskazywało na występowanie zbiorowiska zastępczego ze świerkiem. Dużą część wydzielenia 341 i (północno-wschodnią) faktycznie stanowi zbiorowisko zastępcze ze świerkiem na siedlisku kwaśnej buczyny, jednak w południowej i zachodniej jego części (aż do wypłaszczenia w sąsiedztwie wydz. 341 j) obecny jest dobrze zachowany fragment kwaśnej buczyny z udziałem cennych, wiekowych jodeł i buków oraz dopuszczalnym dla tego typu siedliska przyrodniczego udziałem ponad 130 letniego świerka. W szczytowych partiach grupy skalnej w drzewostanie obecna jest również sosna zwyczajna (130 lat), która zajmuje najbardziej skaliste i suche miejsca w obrębie skalnego podłoża. Biorąc pod uwagę specyfikę miejsc, które porasta ten gatunek, nie wskazywano go jednak jako obcego ekologicznie składnika drzewostanu kwaśnej buczyny. Uwzględnienie fragmentu kwaśnej buczyny w wydzieleniu 341 i ma istotne znaczenie dla ochrony tego siedliska jako przedmiotu ochrony obszaru Sztolnia w Młotach.

Ocena ogólna – C, w tym:

Reprezentatywność – ocena B (dobra): siedlisko wykształciło się tu na stromych stokach o cienkiej warstwie gleby. Stanowi typowe dla regła dolnego zbiorowisko roślinne, ubogie gatunkowo z kosmatką gajową Luzula luzuloides, śmiałkiem pogiętym Deschampsia flexuosa, borówką czarną Vaccinium myrtillus oraz mchami: złotowłosem strojnym Polytrichastrum formosum i rokietem cyprysowatym Hypnum cupressiforme. Duży udział w pokryciu dna lasu ma ściółka (około 60-70%). Do gatunków spotykanych rzadziej w płatach zbiorowiska należą: przenet purpurowy Prenanthes purpurea, jastrzębiec leśny Hieracium murorum, szczawik zajęczy Oxalis acetosella. Drzewostan tworzy tu buk zwyczajny Fagus sylvatica wraz z jodłą Abies alba i domieszką świerka pospolitego Picea abies. Obok świerka, pojedynczo występuje jawor Acer pseudoplatanus. W warstwie podszytu obecny jest buk Fagus sylvatica. Wszystkie wskaźniki na stanowisku oceniono jako właściwe.

Powierzchnia względna – C (poniżej 2% krajowej powierzchni siedliska).

Stan zachowania – B (dobry), z uwagi na fakt, iż stopień zachowania struktury i funkcji zostały ocenione na poziomie II.

1308 MOPEK Barbastella barbastellus – populacja zimująca (w)

Na podstawie badań na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych (2020 r.) oraz wcześniejszych

inwentaryzacji ustalono, że populacja zimowa mopka w obszarze Sztolnia w Młotach jest stabilna w przeciwieństwie do innych stanowisk w Polsce, gdzie odnotowuje się spadki. Łącznie w monitorowanych w kraju zimowiskach w roku 2011 stwierdzono 5247 mopków, natomiast w 2016 roku 4066 mopków. Generalnie rośnie populacja w zimowiskach położonych na wschodzie kraju, a spada w zlokalizowanych z części zachodniej, gdzie obserwuje się większy wzrost średnich temperatur miesięcy zimowych. Pokrywa się to z zaznaczającym się coraz bardziej ociepleniem klimatu. Sztolnia w Młotach należy więc do jednych z najważniejszych zimowisk gatunku w sieci Natura 2000 ze względu na dużą i stabilną populację mopka.

Ocena ogólna: B, w tym:

Populacja: B - szacowana liczebność stanowi powyżej 2% krajowej populacji gatunku i przez wiele lat obserwowano trend wzrostowy. W okresie zimy gatunek notowany jest na tym stanowisku od 1997 r., gdy stwierdzono wówczas 41 osobników. Jest to najliczniej zimujący tu gatunek nietoperza, maksymalna liczebność wyniosła 386 osobników (06.02.2017).

Stan zachowania: B – pomimo, iż stan zachowania populacji jest właściwy, to ocenę obniżono głównie ze względu na niepewny status inwestycji, której częścią jest sztolnia i tym samym możliwość wznowienia prac w sąsiedztwie sztolni.

Izolacja: C – populacja nie jest izolowana. Stanowisko znajduje się w otoczeniu innych obszarów leśnych porastających Sudety Wschodnie i Środkowe stanowiących siedliska tego gatunku.

1308 MOPEK *Barbastella barbastellus* – populacja przemieszczająca się (c)

Obszar wykorzystywany jest przez gatunek w trakcie godów. Z badań przeprowadzonych na potrzeby planu zadań ochronnych oraz danych wcześniejszych wynika, że liczy ona 100-200 osobników. Populacja prawdopodobnie składa się z osobników zimujących tutaj, jak i hibernujących w innych obiektach na terenie Sudetów lub na przyległych terenach leśnych. Sztolnia w Młotach, będąca jednym z najważniejszych zimowisk mopka zachodniego w Polsce, stanowi również istotne miejsce godów tego gatunku. Ze względu na trudności w ustaleniu rzeczywistej liczebności nietoperzy przylatujących na gody, podana liczebność może być zaniżona. Obecnie jest to jedyne znane stanowisko godowe w rejonie Ziemi Kłodzkiej, co dla osiadłego gatunku ma duże znaczenie. Utrata takiego stanowiska może negatywnie wpłynąć na liczebność populacji, np. zwiększając śmiertelność w wyniku przelotów na położone w dalszej odległości stanowiska (Góry Sowie, Wzgórza Niemczańskie).

Ocena ogólna B, w tym:

Populacja – ocena C (znacząca) – powyżej 0,5% populacji krajowej.

Stan zachowania – ocena B (dobra), z uwagi na dobry stan zachowania siedliska (stanowiska) oraz stabilnej lokalnej populacji gatunku, na co wskazuje duża populacja zimująca w sztolni. Również ocena stanu zachowania przylatującej na gody populacji oceniono jako właściwy (FV). Jest to też jedyne stanowisko godowe mopka w rejonie Masywu Śnieżnika oraz Gór Bystrzyckich i Orlickich.

Izolacja – ocena C (znacząca) – populacja nie jest izolowana.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b
H	J02.04		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	C01.07		i
M	X		b

Poziom: H = wysoki, M = sredni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ	[%]	
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność	0	
Prywatna	0	
Nieznana	100	
Suma	100	

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

GDLP 2007 Inwentaryzacja przyrodnicza. baza danych INVENT Szkudlarek R. 2004. Dane niepublikowane (unpublished data). Szkudlarek R. 2006. Inf. ustna.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	97.63				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Góry Bystrzyckie i Orlickie	*	97.63

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu
Adres:	Polska plac Powstańców Warszawy 1 50-153 Wrocław
Adres e-mail:	sekretariat@rdos.wroclaw.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

Tak

Nie, ale jest w przygotowaniu

Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH020070

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak

Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)